

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 30 januari 1931 kl. 1 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1931/1932 av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

(3:e avd.)

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 3 januari 1931 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1931/1932 har Kungl. Maj:t i avseende å andra huvudtiteln, innefattande anslagen till justitiedepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens nämnda dag)

Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.
[1*.]

dels att — med uteslutande från och med 1 juli 1931 ur övergångsstaten för justitiedepartementet av en förste kanslissekreterarbefattning i lönegraden B 26 — vidtaga den ändring i anslaget till samma stat, att detsamma nedsättes från 17,300 kronor till 8,100 kronor;

dels ock att minska det i riksstaten under andra huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp, 153,500 kronor, med 9,200 kronor till 144,300 kronor.

Justitiedepartementets övergångsstat upptager för närvarande två befattningshavare, nämligen en förste kanslissekreterare i lönegraden B 26 och en registrator i lönegraden B 22. Innehavaren av förste kanslissekreterarbefattningen har emellertid från och med den 15 juli 1930 utnämnts till kansliråd i departementet, i följd varav denna befattning kan uteslutas ur staten. Anslaget till övergångsstaten bör således kunna minskas med belopp motsvarande avlöningen i näst högsta löneklassen till en förste kanslissekreterare eller 9,540 kronor. Då emellertid innehavaren av registratorsbefattningen är berättigad till avlöning enligt högsta löneklassen i 22:a lönegraden eller med 8,124 kronor, har anslaget ansetts böra med lämplig avrundning upptagas till 8,100 kronor och minskningen således begränsas till 9,200 kronor.

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Enligt av riksdagen godkända grunder beräknas i avlöningsstaterna för statsdepartementen och de centrala ämbetsverken medlen till avlöningar, vad manliga tjänstemän beträffar, enligt den näst högsta löneklassen i vederbörande lönegrad. Med hänsyn härtill finner utskottet den omständigheten, att den å justitiedepartementets övergångsstat kvarstående befattningshavaren är berättigad till avlöning enligt den för hans befattning gällande högsta löneklassen, icke böra föranleda ändring i anslaget till staten. Hans avlöning torde sålunda böra allttjämt i staten beräknas till 7,668 eller i avrundat tal 7,700 kronor, på grund varav det av Kungl. Maj:t äskade anslaget kan nedsättas med 400 kronor eller till 143,900 kronor.

I övrigt har utskottet ingen anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) — med uteslutande från och med den 1 juli 1931 ur övergångsstaten för justitiedepartementet av en förste kanslisekreterarbefattning i lönegraden B 26 — vidtaga den ändring i anslaget till samma stat, att detsamma nedsättes från 17,300 kronor till 7,700 kronor; samt

b) minska det i riksstaten under andra huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till *departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli* från dess nuvarande belopp, 153,500 kronor, med 9,600 kronor till 143,900 kronor.

Extra ledamöter för lagärenden.

2:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 2) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 2) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[2.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till avlöande av *två extra ledamöter för lagärenden i justitiedepartementet* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 24,000 kronor.

Handsekreterare åt statsministern.

3:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3) får utskottet hemställa,

[3]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till avlöande av en *handsekreterare åt statsministern* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 4,000 kronor.

Lagberedningen och Dalautredningen.

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4)

dels att för fortsatt uppehållande av lagberedningens verksamhet för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag å 74,000 kronor,

dels ock att för beredande av dyrtidstillägg motsvarande ersättning till lagberedningens personal för samma budgetår anvisa ett extra förslagsanslag å 8,000 kronor.

Lagbered-
ningen.
[4.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 3 i statsrådsprotokollet.

Till lagberedningen har å extra stat för varje år från och med år 1903 anvisats särskilt reservationsanslag. För budgetåret 1930/1931 har anslagsbeloppet bestämts till 74,000 kronor. Från och med budgetåret 1924/1925 har därjämte årligen anvisats extra förslagsanslag för beredande av dyrtidstillägg motsvarande ersättning till lagberedningens personal, vilket anslag för innevarande budgetår utgör 8,000 kronor.

Kostnaderna för beredningens verksamhet under budgetåret 1931/1932 hava, fränsett den dyrtidstillägg motsvarande ersättningen till beredningens personal, uppskattats till 81,200 kronor. På grund av beräknad besparing å reservationsanslaget den 1 juli 1931 har anslaget emellertid ansetts lämpligen kunna upptagas med oförändrat belopp, 74,000 kronor. Förslagsanslaget till dyrtidstilläggsersättning har, såsom av det ovan anförda framgår, jämväl upptagits med samma belopp som för nu löpande budgetår.

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Den omständigheten, att frågan om dyrtidstillägg för instundande budgetår för befattningshavare i statens tjänst icke ännu prövats av riksdagen, har utskottet, i betraktande särskilt av nu ifrågavarande dyrtidstilläggsanslags natur och ringa storlek, ansett icke böra utgöra skäl för uppskov med beviljande av detsamma. Utskottet förutsätter givetvis, att den dyrtidstillägg motsvarande ersättningen till lagberedningens personal kommer att utgå efter enahanda grunder, som må komma att bliva beslutade vid bestämmande av dyrtidstillägg åt statens befattningshavare i övrigt.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum,

a) för *fortsatt uppehållande av lagberedningens verksamhet* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag å 74,000 kronor; samt

b) för *beredande av dyrtidstillägg motsvarande ersättning till lagberedningens personal* för samma budgetår anvisa ett extra förslagsanslag å 8,000 kronor.

Dalautred-
ningen.
[5.]

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5)
dels att för fortsatt uppehållande av Dalautredningens verksamhet för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag å 19,000 kronor;
dels ock att för beredande av dyrtidstillägg motsvarande ersättning till utredningens personal för samma budgetår anvisa ett extra förslagsanslag å 1,500 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 4 och 5 i statsrådsprotokollet.

Till Dalautredningen har å extra stat från och med budgetåret 1923/1924 anvisats särskilt reservationsanslag. För nu löpande budgetår uppgår anslagsbeloppet till 25,000 kronor. Därjämte har från och med budgetåret 1924/1925 anvisats extra förslagsanslag för beredande av dyrtidstillägg motsvarande ersättning till utredningens personal. Sagda förslagsanslag utgör för innevarande budgetår 3,000 kronor.

Av utredningen i ämnet framgår bland annat, att ytterligare anslag för Dalautredningen icke torde erfordras i vidare mån än för bestridande av kostnaderna för åtta månaders samlat arbete efter utgången av det nu löpande budgetåret. Ifrågavarande kostnader hava, oberäknat den dyrtidstillägg motsvarande ersättningen till utredningens personal, uppskattats till omkring 27,000 kronor. Då emellertid beräknats, att reservationsanslaget den 1 juli 1931 kommer att utvisa en besparing å omkring 8,000 kronor, har det erforderliga anslaget ansetts kunna bestämmas till 19,000 kronor. För beredande av dyrtidstillägg motsvarande ersättning till utredningens personal har, såsom nämnts, ett anslag å 1,500 kronor ansetts vara tillfyllest.

Utskottets
yttrande.

Utskottet vill uttala sin tillfredsställelse över att Dalautredningens arbete bedrivits så, att, i enlighet med tidigare förhoppningar, utsikt förefinnes om framläggande för 1932 års riksdag av förslag rörande lagstiftning på det område, varom här är fråga, samt att, utöver nu äskade belopp, ytterligare medel för Dalautredningens verksamhet icke torde erfordras.

Beträffande ifrågavarande, för nästkommande budgetår begärda anslag har utskottet icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag härutinnan. Vad utskottet anfört angående dyrtidstillägg motsvarande ersättning åt lagberedningens personal, gäller även beträffande sådan ersättning till Dalautredningens personal.

. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må
a) för *fortsatt uppehållande av Dalautredningens verksamhet* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag å 19,000 kronor; samt

b) för beredande av *dyrtidstillägg motsvarande ersättning till utredningens personal* för samma budgetår anvisa ett extra förslagsanslag å 1,500 kronor.

Domstolarna.

6:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 6) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 6) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Extra expeditionsvakt vid högsta domstolen.

[6.]

att riksdagen] må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till avlönande av en *extra expeditionsvakt vid högsta domstolen* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 2,208 kronor.

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att *dels* godkänna följande ordinarie stat för nedre justitierevisionen, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Nedre justitierevisionen.

[7.]

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	384,900
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	10,000
Arvodet å 1,500 kronor till den revisionssekreterare, som av Kungl. Maj:t förordnas att vara ordförande i nedre justitierevisionen, samt å 500 kronor till den protokollsekreterare, som biträder vid mottagning av veckomål, och till den registrator, som ombesörjer verkets ekonomi och uppbörd m. m.	»	2,500
Avlöningar till extra revisionssekreterare	»	18,000
Avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	29,600
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	5,000

Summa kronor 450,000;

dels ock höja ordinarie förslagsanslaget till nedre justitierevisionen från dess nuvarande belopp, 440,000 kronor, med 10,000 kronor till 450,000 kronor.

Beträffande] utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 6—15 i statsrådsprotokollet.

Det ordinarie förslagsanslaget till nedre justitierevisionen disponeras enligt följande

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	384,900
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	10,000
Arvoden å 1,500 kronor till den revisionssekreterare, som av Kungl. Maj:t förordnas att vara ordförande i nedre justitierevisionen, samt å 500 kronor till den protokollsekreterare, som biträder vid mottagning av veckomål, och till den registrator, som ombesörjer verkets ekonomi och uppbörd m. m.	»	2,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ..	»	37,600
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	5,000
Summa kronor		440,000.

Från den i staten upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. bestridas avlöningar till bland andra extra revisionssekreterare. För detta ändamål har vid anslagspostens bestämmande beräknats ett belopp av minst 8,750 kronor, motsvarande avlöningen till extra revisionssekreterare under tio månader.

I den nu föreslagna staten åter avses medlen till avlöningar till extra revisionssekreterare skola utgå med ett till 18,000 kronor förhöjt belopp, uppfört såsom en särskild anslagspost, i samband varmed posten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. under viss ändrad benämning sänkts från 37,600 kronor till 29,600 kronor.

Sedan nedre justitierevisionen hemställt, att ytterligare medel måtte vardas i staten beräknade för avlöningar till extra revisionssekreterare, har *departementschefen* angående skälen för och storleken av en sådan medelsökning anfört, bland annat, följande:

»Nedre revisionens hemställan om anvisande av ytterligare medel för avlönande av erforderliga extra revisionssekreterare synes mig vara väl värd beaktande. Det för ändamålet beräknade beloppet har, såsom framgår av den lämnade redogörelsen, konstant visat sig otillräckligt. I rättsvårdens intresse har det därför blivit nödvändigt att för särskilt vidlyftiga eller invecklade måls föredragning — vid sidan av anordningen med extra revisionssekreterare — bevilja s. k. partiella tjänstledigheter för den eller de revisionssekreterare, vilkas rotlar dylika mål tilldelats. De i anledning av de partiella ledigheterna förordnade vikarierna, vilka haft full tjänstgöring, hava därvid avlönats från det i nedre revisionens stat ingående förslagsanslaget till vikariatsersättningar. Detta anslag har på grund därav ständigt överskridits, under senare år i betydande omfattning. Då det synes mig principiellt oriktigt att i längden tillämpa ett dylikt förfarande för åstadkommande inom rimlig tid av föredragning av vidlyftigare mål — åtgärden må från början hava varit motiverad såsom en nödfallsutväg avsedd att endast undantagsvis förekomma — tvekar jag icke att giva min anslutning till förslaget om höjning av det belopp, som avses för avlöning av extra revisionssekreterare.

Nedre revisionen har i sådant hänseende föreslagit i stället för nuva-

rande belopp av 8,750 kronor ett belopp av 18,000 kronor anvisade antingen såsom särskilt förslagsanslag i staten eller ock beräknade under anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilken sistnämnda post på grund härav borde undergå motsvarande förhöjning. Av den i det föregående återgivna tabellen framgår, att under budgetåren 1925/1926—1929/1930 årligen i medeltal åtgått 18,837 kronor för avlöande av extra revisionssekreterare och vikarier under partiell tjänstledighet för revisionssekreterare. Vid sådant förhållande och då tillströmningen till högsta domstolen av omfattande och mera invecklade mål icke visar någon tendens till minskning samt jämväl med hänsyn till vad nedre revisionen anfört om behovet av semesterledighet för de extra revisionssekreterarna, kan — oaktat den i medeltalet ingående siffran för budgetåret 1929/1930 får anses onormalt hög — det av nedre revisionen i förevarande hänseende föreslagna beloppet, 18,000 kronor, icke anses för högt tilltaget. Då jag alltså anser mig böra förorda detta belopp till anvisande, vill jag emellertid uttryckligen betona, att därefter inga partiella vikariat böra få förekomma i nedre revisionen annat än i anledning av de ledigheter, som måste beviljas ordföranden för fullgörande av honom i sådan egenskap åliggande göromål, och detta senare endast i den mån anslaget till extra revisionssekreterare icke lämnar tillgång jämväl till bestridande av dylik vikariatskostnad.

I likhet med nedre revisionen anser jag, att nu ifrågavarande medel böra — såsom varit fallet i staterna för åren 1912—1921 — uppföras såsom särskild anslagspost, dock ej såsom förslagsanslag utan, för åstadkommande av största möjliga återhållsamhet vid disponerandet, såsom bestämt anslag. Godtages detta skulle anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., nu 37,600 kronor, kunna minskas med vad hittills däri beräknats för avlöande av extra revisionssekreterare eller med 8,750 kronor till 28,850 kronor. Då emellertid de medel, som av nämnda anslag stå till förfogande för gratifikationier till extra arbetskrafter m. m. äro väl knappt tillräckliga, synes mig anslagsposten lämpligen kunna bestämmas till 29,600 kronor, på grund varav hela anslaget till nedre justitierevisionen skulle — därest i övrigt icke någon ändring i nuvarande anslagsbelopp påkallas — komma att uppgå till 450,000 kronor. I samband med uppdelandet på angivet sätt av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. synes samma anslagspost böra för framtiden givas följande ändrade benämning: »Avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare m. m.»

Vid prövning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet funnit tillräckliga skäl anförda för ökning av medlen till avlöningar till extra revisionssekreterare. Icke heller i övrigt har förslaget givit utskottet anledning till erinran, och utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande ordinarie stat för nedre justitierevisionen, att tillämpas från och med den 1 juli 1931: Avlöningar till ordinarie tjänstemän,

förslagsanslag	.....	kronor 384,900
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	10,000

*Utskottets
yttrande.*

Arvoden å 1,500 kronor till den revisionssekreterare, som av Kungl. Maj:t förordnas att vara ordförande i nedre justitierevisionen, samt å 500 kronor till den protokollssekreterare, som biträder vid mottagning av veckomål, och till den registrator, som ombesörjer verkets ekonomi och uppbörd m. m.	kronor	2,500
Avlöningar till extra revisionssekreterare	»	18,000
Avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	29,600
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	5,000
		Summa kronor 450,000;

samt

b) höja ordinarie förslagsanslaget till *nedre justitierevisionen* från dess nuvarande belopp, 440,000 kronor, med 10,000 kronor till 450,000 kronor.

Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna i nedre justitierevisionen.
[8.]

8:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 7, 8 och 16) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för *tillfällig förstärkning av nedre justitierevisionens arbetskrafter med fyra förordnade revisionssekreterare, en tillförordnad protokollssekreterare, en amanuens, två tillförordnade kontorsbiträden och en extra expeditivsvakt* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 56,908 kronor.

Svea hovrätt.

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att *dels* å ordinarie staten för Svea hovrätt från och med den 1 juli 1931 uppföra två kanslibiträden i lönegraden B 7;

dels godkänna följande ordinarie avlöningsstat för Svea hovrätt, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	716,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	2,500
Arvoden å 2,000 kronor till divisionsordförande, tillika ordförande å krigshovrättsavdelningen, å 1,500 kronor till sju övriga divisionsordförande samt å 500 kronor till åtta vice ordförande å division	»	16,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	84,000
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	5,000

Summa kronor 824,700;

dels ock upptaga ordinarie förslagsanslaget till Svea hovrätt med oförändrat belopp, 843,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 16—21 i statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till Svea hovrätt, 843,000 kronor, fördelar sig med 824,700 kronor på hovrättens ordinarie avlöningsstat och med 18,300 kronor på dess övergångsstat.

Den ordinarie avlöningsstaten har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	710,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	2,500
Arvoden å 2,000 kronor till divisionsordförande, tillika ordförande å krigshovrättsavdelningen, å 1,500 kronor till sju övriga divisionsordförande samt å 500 kronor till åtta vice ordförande å division	»	16,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	90,000
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	5,000

Summa kronor 824,700.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag innebär, bland annat, uppförande å ordinarie stat av två kanslibiträdesbefattningar i lönegraden B 7. Liknande förslag hava av Kungl. Maj:t framlagts beträffande Göta hovrätt ifråga om två kanslibiträdesbefattningar och vad angår hovrätten över Skåne och Blekinge ifråga om en sådan befattning. Angående de närmare skälen härför tillåter sig utskottet hänvisa till vad som anförts å sid. 17—18 i statsrådsprotokollet.

Vad den ordinarie avlöningsstaten för Svea hovrätt angår, har till följd av vad nyss nämnts den i staten upptagna anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän ansetts böra ökas med belopp, motsvarande avlöningen i näst högsta löneklassen av lönegraden B 7 eller med (2 × 3,300) 6,600 kronor. Då emellertid Kungl. Maj:t genom beslut den 14 februari och den 25 april 1930 bestämt, att två hos hovrätten ledigblivna kontorsbiträdesbefattningar i lönegraden B 4 skulle utbytas mot två skrivbiträdesbefattningar i lönegraden B 2, har av denna anledning ifrågavarande anslagspost ansetts kunna minskas med 600 kronor, vadan den totala ökningen av posten stannar vid 6,000 kronor. Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. kan genom föreslagen förändring av två kanslibiträdes-tjänsters natur minskas med det belopp, som i 1928 års statsverksproposition beräknades för anställande av biträden åt notarierna eller 6,000 kronor. Då någon ytterligare förändring i den ordinarie avlöningsstaten icke ifrågasatts, skulle densammas slutsumma alltså förbliva oförändrad.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) å ordinarie staten för Svea hovrätt från och med den 1 juli 1931 uppföra två kanslibiträden i lönegraden B 7;

b) godkänna följande ordinarie avlöningsstat för Svea hovrätt, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän,	
förslagsanslag	kronor 716,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 2,500
Arvoden à 2,000 kronor till divisionsordförande, tillika ordförande å krigshovrättsavdelningen, à 1,500 kronor till sju övriga divisionsordförande samt à 500 kronor till åtta vice ordförande å division	» 16,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 84,000
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	» 5,000

Summa kronor 824,700;

samt

c) upptaga ordinarie förslagsanslaget till Svea hovrätt med oförändrat belopp, 843,000 kronor.

Extra division vid Svea hovrätt.

[9.]

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att för fortsatt upprätthållande av en extra division vid Svea hovrätt för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 54,200 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 19—22 i statsrådsprotokollet.

I Svea hovrätt finnas åtta ordinarie divisioner. För närvarande är dessutom i hovrätten inrättad en extra division, vilken ägt bestånd från början av år 1921.

Hittills hava medel till bestridande av kostnaderna för sistnämnda division beräknats under ett i riksstaten uppfört anslag, benämnt »Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna i vissa hovrätter». Detta anslag uppgår för innevarande budgetår till 67,000 kronor, varav 54,200 kronor avses för extra divisionen vid Svea hovrätt och återstoden för viss förstärkning av arbetskrafterna vid hovrätten över Skåne och Blekinge. Det har emellertid nu ansetts lämpligt, att erforderliga medel anvisas för varje hovrätt för sig.

Utskottets yttrande.

Utskottet, som förväntar, att statens organisationsnämnd kommer att till prövning upptaga frågan om eventuellt avvecklande av eller i varje fall nedbringande av kostnaderna för ifrågavarande extra division, finner ej

anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må för *fortsatt upprätthållande av en extra division vid Svea hovrätt* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 54,200 kronor.

11:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 22) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Extra ledamot i Svea hovrätt.

[10.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till avlönande av en *extra ledamot i Svea hovrätt* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 8,580 kronor.

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att *dels* å ordinarie staten för Göta hovrätt från och med den 1 juli 1931 uppföra två kanslibiträden i lönegraden B 7;

Göta hovrätt.

[11.]

dels godkänna följande ordinarie stater för Göta hovrätt, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	348,300
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	1,700
Arvodet å 1,500 kronor till fyra divisionsordförande samt å 500 kronor till fyra vice ordförande å division	»	8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	36,860
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	2,000

Summa kronor 396,860.

B. Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag ..... kronor 2,840;

dels ock minska ordinarie förslagsanslaget till Göta hovrätt från dess nuvarande belopp, 403,000 kronor, med 3,300 kronor till 399,700 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 17 och 18 samt 22—24 i statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till Göta hovrätt disponeras enligt följande av Kungl. Maj:t fastställda stater:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 342,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 1,700
Arvoden å 1,500 kronor till fyra divisionsordförande samt å 500 kronor till fyra vice ordförande å division	» 8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 42,460
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	» 2,000
Summa kronor 396,860.	

B. Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag	kronor 6,140.
----------------------------------	---------------

Såsom förut omförmäلت, har Kungl. Maj:t nu föreslagit riksdagen att å ordinarie staten för Göta hovrätt uppföra två kanslibiträdesbefattningar.

Till följd av inrättandet av ifrågavarande ordinarie tjänster har anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän ansetts böra höjas med i runt tal 5,900 kronor. Då emellertid Kungl. Maj:t genom beslut den 7 november 1930 bestämt, att en hos hovrätten ledigbliven kontorsbiträdesbefattning i lönegraden B 4 skulle utbytas mot en skrivbiträdesbefattning i lönegraden B 2, uppstår härigenom en besparing å omkring 275 kronor å nämnda anslagspost, varför ökningen av densamma ansetts kunna begränsas till 5,600 kronor. Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare har genom indragning av två icke-ordinarie kanslibiträden synts kunna minskas med i runt tal samma belopp, 5,600 kronor, till följd varav den ordinarie avlöningsstatens slutsumma förblir oförändrad.

Beträffande övergångsstaten har ur densamma från och med den 1 januari 1931 uteslutits arkivariefattningen vid hovrätten, varför posten av denna anledning kan minskas med i runt tal 3,500 kronor. Emellertid har ansetts, att med hänsyn därtill att den befattningshavare, en expeditionsvakt, som alltjämt skall åtnjuta avlöning från övergångsstaten, uppbär avlöning i högsta löneklassen av lönegraden B 5, anslaget till övergångsstaten borde med lämplig avrundning upptagas till 2,840 kronor och minskningen således begränsas till 3,300 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Under punkt 1:o) här ovan har utskottet uttalat, att den omständigheten, att en å justitiedepartementets övergångsstat uppförd befattningshavare åtnjöt avlöning enligt den för hans befattning gällande högsta löneklassen, icke borde föranleda, att i staten medlen till hans avlöning beräknades efter högre löneklass än den näst högsta. Av samma skäl, som föranlett utskottet att intaga denna ståndpunkt, anser utskottet, att ej heller i övergångsstaten för Göta hovrätt någon ändring bör vidtagas av den anledningen, att den å staten uppförda expeditionsvakten uppbär avlöning enligt högsta löneklassen i vederbörande lönegrad. Anslaget till övergångsstaten torde därför med lämplig avrundning böra upptagas till 2,640 kronor.

Då utskottet i övrigt icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må

a) å ordinarie staten för Göta hovrätt från och med den 1 juli 1931 uppföra två kanslibiträden i lönegraden B 7;

b) godkänna följande ordinarie stater för Göta hovrätt, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 348,300
Vikariatsersättningar, förslagsanslag ..	» 1,700
Arvoden å 1,500 kronor till fyra divisionsordförande samt å 500 kronor till fyra vice ordförande å division	» 8,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 36,860
Renskrivningskostnad, förslagsanslag ..	» 2,000

Summa kronor 396,860.

B. Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag ..... kronor 2,640;
samt

c) minska ordinarie förslagsanslaget till Göta hovrätt från dess nuvarande belopp, 403,000 kronor, med 3,500 kronor till 399,500 kronor.

13:o) Kungl. Maj:tt har föreslagit riksdagen att
dels å ordinarie staten för hovrätten över Skåne och Blekinge från och med den 1 juli 1931 uppföra ett kanslibiträde i lönegraden B 7;

dels godkänna följande ordinarie avlöningsstat för hovrätten över Skåne och Blekinge, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 187,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 1,000
Arvoden å 1,500 kronor till en divisionsordförande samt å 500 kronor till två vice ordförande å division	» 2,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 20,000
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	» 1,500

Summa kronor 212,700;

dels ock upptaga ordinarie förslagsanslaget till hovrätten över Skåne och Blekinge med oförändrat belopp 212,700 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 17 och 18 samt 24 och 25 i statsrådsprotokollet.

Hovrätten
över Skåne
och Blekinge.

Den för, hovrätten nu gällande ordinarie avlöningsstaten har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	184,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	1,000
Arvoden à 1,500 kronor till en divisionsordförande samt à 500 kronor till två vice ordförande à division	»	2,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	23,000
Renskrivningskostnad, förslagsanslag	»	1,500

Summa kronor 212,700.

Såsom förut nämnts, har Kungl. Maj:t föreslagit uppförande å ordinarie staten för hovrätten över Skåne och Blekinge av en kanslibiträdesbefattning, och höjningen med 3,000 kronor av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän är föranledd av inrättandet av ifrågakommande ordinarie tjänst. Samtidigt har anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. föreslagits minskad med samma belopp, 3,000 kronor, vilket år 1928 beräknades åtgå för tillgodoseende av behovet av biträde åt den å hovrättens stat kvarstående notarien. Någon ändring i förevarande anslags totalbelopp har sålunda icke behövt ifrågakomma.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må

a) å ordinarie staten för hovrätten över Skåne och Blekinge från och med den 1 juli 1931 uppföra ett kanslibiträde i lönegraden B 7;

b) godkänna följande ordinarie avlöningsstat för hovrätten över Skåne och Blekinge, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	187,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag ...	»	1,000
Arvoden à 1,500 kronor till en divisionsordförande samt à 500 kronor till två vice ordförande à division ...	»	2,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	20,000
Renskrivningskostnad, förslagsanslag ...	»	1,500

Summa kronor 212,700;

samt

c) upptaga ordinarie förslagsanslaget till *hovrätten över Skåne och Blekinge* med oförändrat belopp, 212,700 kronor.

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att för förstärkning av hovrättens över Skåne och Blekinge arbetskrafter med en extra ledamot och två adjungerade fiskaler för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 12,300 kronor.

Extra ledamot m. m. i hovrätten över Skåne och Blekinge.
[12.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 25 och 26 i statsrådsprotokollet.

Hovrätten¹ över Skåne och Blekinge består av två ordinarie divisioner. En vid hovrätten under viss tid inrättad extra division utbyttes år 1923 mot en förstärkning av arbetskrafterna med en extra ledamot och två adjungerade fiskaler, vilken anordning sedan dess ägt bestånd. Såsom under punkten 10 här ovan angivits, hava kostnaderna för ifrågavarande förstärkning vid hovrätten över Skåne och Blekinge senast bestritts från ett för denna hovrätt och Svea hovrätt gemensamt anslag, betecknat »Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna i vissa hovrätter». Enligt vad under nämnda punkt vidare anförts, har emellertid nu ansetts, att medel för ändamålet böra beviljas i form av särskilt anslag för varje hovrätt. Det för innevarande budgetår för hovrätten över Skåne och Blekinge beräknade beloppet, 12,800 kronor, har ansetts kunna minskas med 500 kronor.

Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit riksdagen, har utskottet funnit sig böra tillstyrka och hemställer alltså,

att riksdagen må för *förstärkning av hovrättens över Skåne och Blekinge arbetskrafter med en extra ledamot och två adjungerade fiskaler* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 12,300 kronor.

15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att till partiell löneförbättring för häradshövdingarna för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 125,400 kronor.

Partiell löneförbättring för häradshövdingarna.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 26 och 27 i statsrådsprotokollet.

[13.]

För ifrågavarande ändamål är i innevarande budgetårs riksstat uppfört ett extra anslag å 126,800 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot förevarande förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må till *partiell löneförbättring för häradshövdingarna* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 125,400 kronor.

16:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14)

dels att till bestridande av vissa bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas upptagna i gällande domsagostadga jämte övriga i ämnet meddelade be-

Bidrag till domsagornas förvaltning.
[14.]

stämmelser, för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag å 550,000 kronor;

dels ock att medgiva,

att i Södra Roslags domsaga må fortfarande såsom chef för den därstädes inrättade avdelningen för behandling av inskrivningsärenden, utfärdande av gravationsbevis m. m. för tiden intill den 1 juli 1934 tillsättas en biträdande domare med rätt att uppbära ej mindre av statsmedel ett arvode för år räknat av 7,500 kronor jämte rätt till ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års tjänstgöring, i vilken må inräknas mera sammanhängande förordnande å domartjänst, än även 40 procent av inflytande lösen för i domsagan utfärdade gravationsbevis;

att till den biträdande domaren skall, enligt de grunder, som gälla för tjänsteman i verk, som icke blivit i avlöningshänseende nyreglerat, utgå dyrtidstillägg å en antagen inkomst av 9,100 kronor eller, där den biträdande domaren äger uppbära ålderstillägg, å en antagen inkomst av 9,700 kronor;

att i samma domsaga må under angivna tid anställas, utöver de notaries, som enligt gällande bestämmelser må där antagas, ytterligare en förste och en andre notarie för tjänstgöring å avdelningen för inskrivningsärenden; samt

att den ersättning utom dyrtidstillägg, som statsverket har att bestrida för nämnda tjänstemäns avlöande, må utgå av extra förslagsanslaget till bidrag till domsagornas förvaltning.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 27—29 i statsrådsprotokollet.

Efter framställning av Kungl. Maj:t har riksdagen från och med år 1919 i form av extra förslagsanslag beviljat medel till bestridande av vissa bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning i huvudsaklig överensstämmelse med särskilda riksdagen delgivna grunder. Bestämmelserna härutinnan återfinnas *dels* i den av Kungl. Maj:t den 12 juni 1925 utfärdade stadgan (nr 166) med vissa föreskrifter angående domsagornas förvaltning, den så kallade domsagostadgan, i vissa avseenden ändrad och kompletterad genom kungörelser den 4 juni 1926 (nr 187), den 20 maj 1927 (nr 157) och den 14 juni 1928 (nr 187), *dels ock* i den av Kungl. Maj:t sistsagda dag utfärdade kungörelsen (nr 188) angående assessors i hovrätt tjänstgöring vid underdomstol å landet.

Vid prövning av frågan om storleken av det anslag, som för ifrågasvarande ändamål borde äskas av riksdagen för nästkommande budgetår, har till en början upptagits spörsmålet om bibehållande även efter den 30 juni 1931 av inskrivningsavdelningen vid Södra Roslags domsaga för behandling av samtliga ärenden tillhörande lagfarts-, intecknings- och tomträttsprotokollen m. m. Avdelningen tillkom med ingången av år 1923 efter medgivande av riksdagen och inrättades för en tid av högst tre år. Efter framställningar av Kungl. Maj:t har riksdagen sedermera åren 1925 och 1928 medgivit, att avdelningens verksamhet finge fortsätta under två och

ett halvt år respektive tre år. En närmare redogörelse rörande anledningen till ifrågakvarande avdelnings inrättande, avdelningens organisation och arbetsuppgifter, personalbeståndet vid avdelningen samt personalens avlöningsförmåner och sättet för desammas bestridande återfinnes i propositionen nr 173 till 1925 års riksdag (sid. 40 o. f.) och 1928 års statsverksproposition (andra huvudtiteln, sid. 52 o. f.), vartill torde få hänvisas.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»I likhet med de myndigheter, som yttrat sig i ärendet, finner jag inskrivningsavdelningen vid Södra Roslags domsaga alltjämt böra fortbestå, helst omfattningen av de i domsagan förekommande göromålen snarare visar tendens att öka än att minska. Jag har ej heller anledning att nu föreslå annat än att tiden för avdelningens fortsatta verksamhet, på sätt i ärendet hemställt, bestämmas till ytterligare tre år eller till och med den 30 juni 1934. Emellertid vill jag hava framhållit, att frågan om inrättande av en permanent inskrivningsavdelning icke blott vid denna utan jämväl vid ytterligare en eller annan av våra största domsagor helt visst icke kan alltför länge undanskjutas.

Beträffande de till inskrivningsdomaren utgående avlöningsförmånerna och den för närvarande gällande ordningen, att å inskrivningsavdelningen äro anställda en förste notarie och en andre notarie, synes någon förändring icke böra vidtagas.

Vad härefter angår storleken av anslaget till bidrag till domsagornas förvaltning för nästkommande budgetår må erinras, att anslaget, som för vart och ett av budgetåren 1924/1925—1927/1928 utgick med 500,000 kronor, för budgetåret 1928/1929 höjdes till 550,000 kronor. Sistnämnda belopp har anvisats jämväl för vardera av de två följande budgetåren. Trots angivna förhöjning i anslaget har detsamma överskridits för budgetåret 1928/1929 med omkring 16,700 kronor och för budgetåret 1929/1930 med i det närmaste 30,000 kronor. Huruvida anslaget kommer att visa sig tillräckligt för innevarande budgetår, torde vara ovisst. Anledning saknas emellertid icke till antagande, att den under budgetåret 1929/1930 anmärkningsvärt stora belastningen av anslaget haft mera tillfälliga orsaker. I varje fall synes mig ännu någon tids erfarenhet böra avvaktas, innan ytterligare höjning av anslaget vidtages, helst ett iakttagande av större varsamhet vid anslagets disponerande, varom 1930 års riksdag uttalade sig. måste verka i gynnsam riktning.»

Med hänsyn till vad i ärendet anförts i fråga om inskrivningsavdelningens vid Södra Roslags domsaga fortbestående under ytterligare tre år eller till och med den 30 juni 1934 har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

*Utskottets
yttrande.*

Då utskottet ej heller funnit skäl till erinran mot det av Kungl. Maj:t under förevarande punkt äskade anslagsbeloppet, hemställer utskottet alltså,

att riksdagen må

a) till bestridande av *vissa bidrag till kostnaderna för domsagornas förvaltning* i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som finnas upptagna i gällande domsagostadga jämte övriga i ämnet meddelade bestämmelser, för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag å 550,000 kronor; samt

b) medgiva,

att i Södra Roslags domsaga må fortfarande såsom chef för den därstädes inrättade avdelningen för behandling av inskrivningsärenden, utfärdande av gravationsbevis m. m. för tiden intill den 1 juli 1934 tillsättas en biträdande domare med rätt att uppbära ej mindre av statsmedel ett arvode för år räknat av 7,500 kronor jämte rätt till ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års tjänstgöring, i vilken må inräknas mera sammanhängande förordnande å domartjänst, än även 40 procent av inflytande lösen för i domsagan utfärdade gravationsbevis;

att till den biträdande domaren skall, enligt de grunder, som gälla för tjänsteman i verk, som icke blivit i avlöningshänseende nyreglerat, utgå dyrtidstillägg å en antagen inkomst av 9,100 kronor eller, där den biträdande domaren äger uppbära ålderstillägg, å en antagen inkomst av 9,700 kronor;

att i samma domsaga må under angivna tid anställas, utöver de notarier, som enligt gällande bestämmelser må där antagas, ytterligare en förste och en andre notarie för tjänstgöring å avdelningen för inskrivningsärenden; samt

att den ersättning utom dyrtidstillägg, som statsverket har att bestrida för nämnda tjänstemäns avlöande, må utgå av extra förslagsanslaget till bidrag till domsagornas förvaltning.

Reseersättning till nämndemän.
[15.]

17:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anvisande av anslag till reseersättning till nämndemän (punkt 15) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

18:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 31—33) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Vattendomstolarna.
[16.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *arvoden och ersättningar åt befattningshavare vid vattendomstolarna m. m.* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag å 235,000 kronor.

19:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 108,000 kronor.

Civil personal
vid regements-
och stations-
krigsrätterna.
[17.]

Rättegångsväsendet i allmänhet.

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att höja ordinarie förslagsanslaget till kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel, från dess nuvarande belopp, 300,000 kronor, med 100,000 kronor till 400,000 kronor.

Kostnader,
som enligt
lagen om fri
rättegång
skola gäldas
av allmänna
medel.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 34 och 35 i statsrådsprotokollet.

[18.]

Till bestridande av kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel, har från och med budgetåret 1926/1927 i riksstaten upptagits ett särskilt ordinarie förslagsanslag. Tidigare bestredos dessa kostnader från anslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter. Nu ifrågavarande anslag var för vardera av budgetåren 1926/1927 och 1927/1928 uppfört med 260,000 kronor. Detta belopp visade sig emellertid vara otillräckligt, i det att nettoutgifterna från anslaget under sagda budgetår uppgingo till omkring 450,000 respektive 515,000 kronor. En höjning av anslagsbeloppet befanns därför nödvändig. Med hänsyn dels till den korta tid anslaget i riksstaten upptagits under särskild rubrik dels ock därtill, att inom justitiedepartementet utredning igångsatts för att utröna, huruvida icke statsverkets kostnader för ifrågavarande ändamål skulle kunna genom ändrade grunder för åtnjutande av fri rättegång eller eljest nedbringas, ansågs dock ökningen kunna begränsas till 40,000 kronor. I enlighet härmed uppfördes anslaget i riksstaten från och

med budgetåret 1928/1929 med ett till 300,000 kronor förhöjt belopp. Även under sistnämnda budgetår ägde ett betydande överskridande av anslaget rum, i det att nettoutgifterna från detsamma under sagda tid belöpte sig till omkring 565,000 kronor.

Genom lag den 14 juni 1929 (nr 158), som trätt i kraft den 1 juli 1929, vidtogos vissa ändringar i bestämmelserna för åtnjutande av fri rättegång, ägnade att minska anspråken på ifrågavarande anslag. I statsverkspropositionen till 1930 års riksdag (andra huvudtiteln, sid. 40) framhöll emellertid departementschefen, att det ej vore möjligt att med någon tillförlitlighet beräkna den verkan i ekonomiskt hänseende, som de sålunda vidtagna ändringarna i bestämmelserna för åtnjutande av fri rättegång kunde medföra. Även om man kunde utgå från att en ej oväsentlig nedgång i utgifterna torde komma att äga rum, vore det tvivelaktigt, om minskningen bleve så stor, att nuvarande anslagsbelopp komme att visa sig tillfyllest. Emellertid syntes någon tids erfarenhet rörande verkningarna av de ändrade bestämmelserna böra avvaktas, innan ändring skedde i anslagets belopp. I betraktande härav föreslog han, att anslaget måtte för löpande budgetår upptagas med oförändrat belopp, 300,000 kronor, vilket ock blev riksdagens beslut.

Departementschefen har nu framhållit, att under det senast tilländagångna budgetåret — varunder de ändrade bestämmelserna för åtnjutande av fri rättegång varit gällande — utgiftsbelastningen å anslaget har nedgått med omkring 42,500 kronor till 522,500 kronor. Denna nedgång vore visserligen icke synnerligen stor, men borde härvid beaktas, dels att lagens verkningar då ännu ej kunnat göra sig helt gällande, i det att säkerligen utbetalningar förekommit å anslaget, vilka hänfört sig till kostnader för tiden före de ändrade bestämmelsernas ikraftträdande, dels att utgifterna sannolikt, liksom under tidigare år, skulle hava något stigit, därest ändring i bestämmelserna ej vidtagits. Även om departementschefen således hyste förhoppning, att utgifterna å anslaget skulle kunna ytterligare nedgå, har det dock syntts honom ofrånkomligt att nu vidtaga en höjning av anslaget. Denna höjning har, i avbidan på ytterligare erfarenhet rörande verkningarna av de vidtagna lagändringarna, ansetts lämpligen kunna begränsas till 100,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Med hänsyn till vad departementschefen anført till stöd för förhöjning av förevarande anslag, har utskottet ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att riksdagen må höja ordinarie förslagsanslaget till kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel, från dess nuvarande belopp, 300,000 kronor med 100,000 kronor till 400,000 kronor.

21:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) hemställer utskottet att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *understöd åt offentliga rätts-hjälpsanstalter* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag å 50,000 kronor.

Understöd åt offentliga rätts-hjälpsanstalter.
[19.]

22:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att höja ordinarie förslagsanslaget till bestridande av kostnaderna för övervakning av villkorligt dömda från dess nuvarande belopp, 40,000 kronor med 10,000 kronor till 50,000 kronor.

Övervakning av villkorligt dömda.
[20.]

Till bestridande av kostnaderna för övervakning av villkorligt dömda har sedan år 1919 varit i riksstaten uppfört ett särskilt förslagsanslag. Anslaget, som till en början anvisades såsom extra anslag, blev från och med budgetåret 1927/1928 överfört till ordinarie. Anslaget har — frånsett åren 1920 och 1921 samt första halvåret 1923, då det uppgick till respektive 50,000, 50,000 och 7,500 kronor — årligen till och med budgetåret 1928/1929 varit upptaget till 25,000 kronor. För budgetåren 1929/1930 och 1930/1931 har anslaget höjts till 35,000 respektive 40,000 kronor. Höjningen har för- anletts därav, att anslaget under de senare åren till följd av den ökade användningen av villkorlig dom visat sig otillräckligt.

Den nu föreslagna ytterligare höjningen av anslaget är beroende av att utgifterna alltjämt visa tendens till stegring. För budgetåren 1928/1929 och 1929/1930 hava sålunda utgifterna uppgått till respektive omkring 40,300 och 56,500 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må höja ordinarie förslagsanslaget till bestridande av *kostnaderna för övervakning av villkorligt dömda* från dess nuvarande belopp, 40,000 kronor med 10,000 kronor till 50,000 kronor.

Fångvården m. m.

23:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) dels förklara, att beträffande de för fångvårdsstaten avsedda ordinarie befattningar den ändring skall från och med den 1 juli 1931 vidtagas, att antalet yrkesmästartjänster av 2:a klass, lönegrad B 8, ökas från 26 till 29; dels godkänna följande stater för fångvården att tillämpas från och med budgetåret 1931/1932:

Anslag till fångvården.

A. Avlöningsstat.

Fångvårdsstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	155,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	5,000
Arvoden à 500 kronor till två fullmäktige	»	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	20,000

Fångvårdsstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	2,032,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	150,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	»	350,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för fångvård, förslagsanslag	»	1,207,300
---	---	-----------

C. Övergångsstat.

Avlöningar m. m., förslagsanslag	»	4,000
		Summa förslagsanslag kronor 3,925,000;

dels ock upptaga ordinarie förslagsanslaget till fångvården med oförändrat belopp, 3,925,000 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 38—50 i åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till fångvården är i nu gällande riksstat upptaget med 3,925,000 kronor samt disponeras enligt följande stater:

A. Avlöningsstat.

Fångvårdsstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	155,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	5,000
Arvoden à 500 kronor till två fullmäktige	»	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ..	»	20,000

Fångvårdsstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	»	2,022,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	150,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	»	350,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för fångvård, förslagsanslag ..... kronor 1,217,300

C. Övergångsstat.

Avlöningar m. m., förslagsanslag ..... » 4,000

Summa förslagsanslag kronor 3,925,000.

Av Kungl. Maj:t den 30 maj 1930 godkänd omkostnadsstat för löpande budgetår slutar å ett belopp av 1,710,780 kronor, varav beräknas inflyta 6,480 kronor såsom bidrag från vissa städer och kommuner, 162,000 kronor såsom hyresinkomst samt 325,000 kronor såsom inkomst å arbetens bedrivande. Återstoden eller 1,217,300 kronor utgör statens tillskott att utgå av anslaget till övriga kostnader för fångvård.

Såsom av det förestående framgår, skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag höjning vidtagas av den under fångvårdsstaten upptagna anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 10,000 kronor eller, från 2,022,000 kronor till 2,032,000 kronor. Denna höjning är föranledd av att, då antalet ordinarie yrkesmästare av 2:a klass visat sig otillräckligt, tre nya sådana tjänster ansetts erforderliga. Däremot skulle — även vid beräkning av ett belopp å förslagsvis 1,000 kronor för bestridande av kostnader för representation i anledning av besök, som utlänningar på grund av offentligt uppdrag avlade i Sverige för studier av svenskt fångvårdsväsende — omkostnadsstaten nedsättas med 10,000 kronor. På grund därav och då ändring av övriga anslagsposter ej ifrågasatts, skulle anslagets slutsumma bli oförändrad.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen, har utskottet funnit sig böra tillstyrka. Med anledning av departementschefens uttalande angående överflyttning av straffriförklarade till statens sinnessjukhus, vill utskottet emellertid hava framhållit, att sinnessjuka av ifrågasatt kategori icke böra vid uppkommande platsledigheter å sinnessjukhusen äga företräde framför andra dit anmälda, vilka äro i behov av anstaltsvård.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) förklara, att beträffande de för fångvårdsstaten avsedda ordinarie befattningar den ändring skall från och med den 1 juli 1931 vidtagas, att antalet yrkesmästartjänster av 2:a klass, lönegrad B 8, ökas från 26 till 29;

b) godkänna följande stater för fångvården att tillämpas från och med budgetåret 1931/1932:

A. Avlöningsstat.

Fångvårdsstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	155,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	5,000
Arvoden å 500 kronor till två fullmäktige	»	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	20,000

Fångvårdsstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	»	2,032,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	150,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	»	350,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för fångvård, förslagsanslag	»	1,207,300
---	---	-----------

C. Övergångsstat.

Avlöningar m. m., förslagsanslag ..	»	4,000
-------------------------------------	---	-------

Summa förslagsanslag kronor 3,925,000;

samt

c) upptaga ordinarie förslagsanslaget till *fångvården* med oförändrat belopp 3,925,000 kronor.

Extra byrådirektör å fångvårdsstyrelsens arbetskontor.

[21.]

24:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till avlöande av en *extra byrådirektör å fångvårdsstyrelsens arbetskontor* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 10,500 kronor.

Vissa nybyggnadsarbeten vid centralfängelset å Långholmen.

[22.]

25:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) *dels* att av det till bestridande av kostnaderna för vissa nybyggnadsarbeten vid centralfängelset å Långholmen i huvudsaklig överensstämmelse med av fångvårdsstyrelsen framlagt förslag av 1930 års riksdag beviljade anslaget å 380,000 kronor för budgetåret 1931/1932 såsom extra reservationsanslag anvisa ett belopp av 170,000 kronor;

dels ock att för vissa omändringsarbeten vid den hittillsvarande sinnessjukavdelningen vid samma fängelse för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag å 28,000 kronor.

I skrivelser den 5 december 1929 och den 28 januari 1930 hemställde fångvårdsstyrelsen om äskande hos riksdagen av anslag för uppförande vid centralfängelset å Långholmen av en ny sinnessjukavdelning med högst 60 platser samt omändring för arbetsdriftens räkning av de lokaler, som upptoges av den hittillsvarande sinnessjukavdelningen. Kostnaderna beräknades av fångvårdsstyrelsen för sinnessjukavdelningen till 410,000 kronor och för ändringsarbetena till 28,000 kronor. I yttrande över byggnadsförslagen förklarade sig byggnadsstyrelsen anse, att kostnaderna för sinnessjukavdelningen torde kunna nedbringas till 380,000 kronor, varemot styrelsen icke hade något att erinra mot kostnaderna för ändringsarbetena. Vid anmälan i statsrådet den 14 februari 1930 av ifrågavarande anslagsbehov (se proposition nr 120) uttalade departementschefen sig för fångvårdsstyrelsens förslag men anslöt sig i fråga om byggnadskostnaderna till byggnadsstyrelsens mening. I enlighet härmed och då byggnadsarbetena ansåges icke kunna i sin helhet utföras under ett budgetår, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att till bestridande av kostnaderna för vissa byggnadsarbeten vid Långholmsfängelset i huvudsaklig överensstämmelse med fångvårdsstyrelsens förslag för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag å 210,000 kronor. I skrivelse den 2 april 1930, nr 119, framhöll riksdagen, att riksdagen i likhet med departementschefen och fångvårdsstyrelsen ansett, att den mest tillfredsställande lösningen vore, att nya lokaler anordnades för sinnessjukavdelningen vid Långholmen samt att arbetsdriften finge övertaga de lokaler, som disponerades för den hittillsvarande sinnessjukavdelningen. Ej heller hade de framlagda ritningarna och kostnadsberäkningarna givit anledning till erinran. Emellertid förutsatte riksdagen, att, så långt möjligt vore, besparingar iakttoges vid arbetenas utförande. Under åberopande av det sålunda anförda anmälde riksdagen, att riksdagen till bestridande av kostnaderna för vissa nybyggnadsarbeten vid centralfängelset å Långholmen i huvudsaklig överensstämmelse med fångvårdsstyrelsens förslag beviljat ett anslag å 380,000 kronor samt därav för budgetåret 1930/1931 såsom extra reservationsanslag anvisat 210,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må

a) av det till bestridande av kostnaderna för *vissa nybyggnadsarbeten vid centralfängelset å Långholmen* i huvudsaklig överensstämmelse med av fångvårdsstyrelsen framlagt förslag av 1930 års riksdag beviljade an-

slaget å 380,000 kronor för budgetåret 1931/1932 såsom extra reservationsanslag anvisa ett belopp av 170,000 kronor;

samt

b) för *vissa omändringsarbeten vid den hittillsvarande sinnessjukavdelningen vid samma fängelse* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag å 28,000 kronor.

Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd. 26:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 53 och 54) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[23.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till fängvårdsstyrelsens disposition för *understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag å 23,000 kronor.

Bidrag till svenska skyddsförbundet. 27:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 24) och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 54—57) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

[24.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bidrag till *Svenska skyddsförbundet* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 80,000 kronor.

Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.

Bidrag till uppfostringsanstalten å Vieböck. 28:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att till bidrag till uppfostringsanstalten å Vieböck för minderåriga kvinnliga förbrytare för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 59—62 i statsrådsprotokollet.

För vård av minderåriga kvinnliga förbrytare, beträffande vilka domstol enligt 5 kap. 3 § strafflagen förordnat, att de skola, i stället för att undergå det ådömda straffet, insättas i allmän uppfostringsanstalt, finnes ej inrättad någon statsanstalt. Genom avtal med Svenska diakonissällskapet har staten tillförsäkrat sig rätt att mot viss ersättning få avlämna sådana minderåriga för vård å den sällskapet tillhöriga egendomen Vieböck i Almesåkra socken av Jönköpings län. För ändamålet hava därstädes av den utav säll-

skapet ledda diakonissanstalten i Stockholm efter hand anordnats särskilda hem till ett antal av fyra, avsedda för mottagande av högst följande antal elever, nämligen äldsta hemmet 15, Björkhaga (öppnat år 1909) 15, Mossebo (öppnat år 1917) 18 och Grankulla (öppnat år 1920) 18 eller tillhopa högst 66 elever. Under åren 1923—1925 har det äldsta hemmet varit nedlagt. I samband med träffandet av nytt avtal den 12 juni 1925 har detta hem åter öppnats, medan i stället hemmet Mossebo — efter överenskommelse med sällskapet på socialdepartementets föredragning — från och med år 1926 förändrats till skyddshem för vanartade flickor (se 1925 års statsverksproposition, andra huvudtiteln sid. 60 o. f. och femte huvudtiteln sid. 123). Sällskapet är sålunda för närvarande förpliktat att å tre av hemmen vid Viebäck mottaga högst 48 minderåriga kvinnliga förbrytare.

Enligt det med staten gällande avtalet av den 12 juni 1925 äger diakonissällskapet av statsmedel årligen uppbära följande för år bestämda belopp, nämligen i hyra för de tre hemmen 22,380 kronor, för bränsle, belysning, inventarier och telefon m. m. 8,200 kronor, såsom bidrag till lön och underhåll åt 3 föreståndarinnor à 1,800 kronor och 4 biträden à 1,500 kronor, tillhopa 11,400 kronor, för avlöning åt en lärarinna 1,200 kronor jämte ålderstillägg och dyrtidstillägg åt den sistnämnda, för närvarande uppgående till sammanlagt omkring 950 kronor, samt för prästerligt biträde 1,000 kronor eller tillhopa 45,130 kronor. Vidare utgå av statsmedel jämlikt samma avtal följande per elev beräknade belopp, nämligen för bispisning, beklädnad, läkar- och sjukvård m. m. en avgift för varje dag av 2 kronor samt för elevs utrustning vid utskrivning 350 kronor. Slutligen äger sällskapet att för elev, som jämlikt 4 § av lagen angående verkställighet av domstols förordnande om tvångsuppfost- ran såsom villkorligt utskrivna överlämnas till enskild vård och tillsyn eller anställs i tjänst eller yrke, bekomma ersättning för utackorderingen m. m. med 75 öre om dagen samt för vissa transportkostnader. — Avtalet gäller tillsvidare och intill dess två år förflutit efter skedd uppsägning.

Enligt 43 § 4 mom. lagen om samhällets barnavård den 6 juni 1924 (nr 361) kunna skyddshemselever över femton år, som visat särdeles svår vanart, överlämnas till allmän uppfostringsanstalt. Med stöd av detta stadgande överflyttas svårt vanartade *gossar* från skyddshem till statens uppfostringsanstalt å Bona. Motsvarande möjlighet till överflyttning förefinnes icke beträffande *flickor*, då nämligen staten saknar anstalt dit dessa kunna överföras. Ehuru därtill icke pliktigt enligt gällande avtal med Kungl. Maj:t har dock diakonissällskapet i mån av utrymme emottagit sådana elever. Fall hava emellertid inträffat, då diakonissällskapet på grund av utrymmeskäl varit förhindrat mottaga dessa elever.

Då de svårt vanartade flickorna på ett ofördelaktigt sätt påverka övriga elever i sin omgivning, anses detta förhållande icke längre kunna fortgå utan att arbetet vid skyddshemmen för flickor i väsentlig grad försvåras.

Enligt ett nu framlagt förslag till tilläggsstat skulle en å Viebäck befintlig byggnad — Solhyddan — iordningställas för minderåriga kvinnliga förbrytare för att därmed möjliggöra mottagande å Viebäck av högst åtta skyddshemselever, som visat särdeles svår vanart.

Jämlikt förslaget till tilläggsavtal har beräknats skola utgå — förutom för iståndsättande av hemmet Solhyddan ett belopp av 1,000 kronor i ett för allt — följande årliga belopp, nämligen i hyra 1,200 kronor, för bränsle, belysning, inventarier och telefon m. m. 1,200 kronor, såsom bidrag till lön och underhåll åt en föreståndarinna 1,800 kronor och ett biträde 1,500 kronor eller tillhoppa, engångskostnaden inberäknad, 6,700 kronor. Vidare har ersättning föreslagits skola utgå för elevs bispisning, beklädnad, läkar- och sjukvård, för utrustning och för utackordering m. m. efter enahanda grunder som enligt gällande avtal. Denna kostnad har för 8 elever uppskattats till 7,748 kronor för år. — Tilläggsavtalet är avsett att gälla tills vidare, intill dess sex månader förflutit efter skedd uppsägning. Därest vid uppsägningstidens utgång eleverna icke skulle kunna omedelbart överflyttas till annat hem, skola ersättningsbeloppen fortfarande utgå under den tid, som erfordras för hemmets (Solhyddan) avveckling, dock högst ett och ett halvt år från uppsägningstidens slut.

Till bestridande av den ersättning, som diakonissällskapet enligt avtal med staten äger uppbära, hava beviljats två extra anslag, nämligen dels ett bestämt anslag till hyra, bränsle och belysning m. m. samt bidrag till avlönande av personal och dels ett efter elevantalet beräknat förslagsanslag till elevers bispisning och beklädnad m. m. Det förra anslaget har från och med budgetåret 1926/1927 i enlighet med det år 1925 träffade avtalet utgått med 45,200 kronor årligen. Det senare anslaget har på grundval av samma avtal utgått med 35,000 kronor årligen, till dess det från och med budgetåret 1929/1930 höjdes till 40,000 kronor.

Vid anmälan av förevarande anslagsäskande har departementschefen anfört följande:

»Såsom statens inspektör för fattigvård och barnavård framhållit, saknas för närvarande möjlighet att i enlighet med stadgandet i 43 § i lagen om samhällets barnavård till allmän uppfostringsanstalt överlämna kvinnliga skyddshemselever över femton år, vilka visat särdeles svår vanart. Manliga sådana elever kunna däremot överföras till Bonaanstalten. Förevarande brist torde uppenbarligen snarast möjligt böra avhjälpas, synnerligast som de svårt vanartade flickornas kvarstannande å skyddshemmen måste menligt inverka på uppfostringsarbetet därstädes. Det väckta förslaget att lösa frågan på så sätt, att diakonissällskapets anstalt å Viebäck utvidgas, synes, ehuru anordningen ej kan betraktas annat än som ett försök, dock kunna förordas. Godtages förslaget, kunna 8 elever, som böra överlämnas från skyddshem, erhålla platser å Viebäcksanstalten. Så

vitt jag efter samråd med statens inspektör för fattigvård och barnavård kunnat finna, torde åtminstone för närvarande därmed det mest trängande behovet av platser vara fyllt. Jag tvekar därför ej att ansluta mig till förslaget. Mot de av diakonissällskapet fordrade ersättningsbeloppen, som beräknats enligt förut tillämpade grunder, synes mig någon erinran ej vara att göra.

Då uppsägning ej skett av gällande avtal samt elevantalet visat sig i huvudsak vara konstant, erfordras för nästa budgetår, att hittillsvarande anslagsbelopp 45,200 respektive 40,000 kronor alltjämt anvisas. Väl har sistnämnda anslag för budgetåret 1929/1930 överskridits med omkring 4,400 kronor, men att på denna grund vidtaga någon höjning torde ej vara erforderligt. Godkännes, såsom jag förordat, tilläggsavtalet, bör det bestämda anslaget, 45,200 kronor, ökas med 6,700 kronor och förslagsanslaget, 40,000 kronor, med 7,748 kronor. Åtskilliga skäl tala emellertid för att sammanslå ifrågavarande båda anslag ($51,900 + 47,748 = 99,648$) till ett anslag av förslagsanslags natur. Att det ena anslaget är ett bestämt anslag och det andra ett förslagsanslag synes mig ej utgöra hinder härför, helst de utgifter, som bestridas från det förra anslaget, på grund av avtalet äro till sina belopp fixerade. Jag förordar därför, att i riksstaten uppföres ett extra förslagsanslag till bidrag till uppfostringsanstalten å Viebäck, samt att anslaget efter lämplig avrundning upptages till 100,000 kronor.»

Kungl. Maj:ts förevarande förslag angående tilläggsavtal med Svenska diakonissällskapet avseende möjliggörande att å Viebäck mottaga högst åtta skyddshemselever, som visat särdeles svår vanart, får utskottet tillstyrka. De beräknade kostnaderna hava ej givit utskottet anledning till erinran.

Enligt det föreliggande förslaget skulle de nu å riksstaten uppförda anslagen »Hyra m. m. för uppfostringsanstalt» och »Bespisning och beklädnad m. m. åt elever vid uppfostringsanstalt» sammanslås till ett anslag. Med anledning härav vill utskottet erinra om, att, då vid 1927 års riksdag förslag förelåg om sammanförande i ett flertal fall av två eller flera riksstatsanslag till ett anslag, riksdagen uttalade, att riksdagen, utan att vilja bestrida att i ett eller annat fall skäl kunde tala för en sådan åtgärd, likväl ur kontrollsynpunkt och med hänsyn till möjligheten att kunna direkt ur budgetredovisningen avläsa resultatet av de för de olika ändamålen avsedda medlens disposition ansåg så stora betänkligheter möta mot ett i större utsträckning tillämpat sammanförande av anslag, att riksdagen måste rent principiellt motsätta sig en sådan åtgärd, allt för såvitt icke i något enstaka fall vägande praktiska skäl talade för en motsatt anordning och samtidigt de förut påpekade betänkligheterna ej ägde tillämplighet. I föreliggande fall hava dylika skäl syntts utskottet icke vara för handen. Utskottet får sålunda avstyrka den ifrågasatta sammanslagningen av nu berörda anslag och hemställer,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må

a) till gäldande av *hyra m. m. för uppfostringsanstalt för minderåriga kvinnliga förbrytare* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 51,900 kronor; samt

b) till gottgörande av *bespisning och beklädnad m. m. åt elever vid uppfostringsanstalt för minderåriga kvinnliga förbrytare* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag å 47,800 kronor.

Svensk författningssamling m. m.

Utgivande av »Nytt juridiskt arkiv». 29:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 26) hemställer utskottet,

[26.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom *bidrag till fortsatt utgivande av tidskriften »Nytt juridiskt arkiv»* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 8,000 kronor.

Regeringsrättens årsbok. 30:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27) får utskottet hemställa,

[27.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnader för *utgivandet av regeringsrättens årsbok* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag å 20,000 kronor.

Diverse.

Polisbyrå för övervakande av utlänningar i riket. 31:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 28) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 64 och 65) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[28.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till fortsatt uppehållande av en *särskild polisbyrå för övervakande av utlänningar i riket* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra anslag å 70,000 kronor.

Ersättning till härads-skrivare för röstlängders upprätlade. 32:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 29) får utskottet hemställa,

[29.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av *särskild ersättning till häradskrivare för röstlängders upprättande* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag å 65,000 kronor.

33:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att till avslutande av arbetet å inrättande av jordregister för landsbygden för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag å 10,000 kronor.

Jordregister
för lands-
bygden.

[30.]

Jordregister är numera upplagt för rikets hela landsbygd utom för tre socknar i Kopparbergs län, varjämte särskilda tomtböcker upplagts för åtskilliga samhällen. Av hittills såsom reservationsanslag anvisade medel för inrättande av jordregister m. m. beräknas omkring 17,800 kronor återstå vid 1930 års utgång. Kostnaderna för jordregisterarbetets avslutande och för uppläggande av tomtböcker för tiden från och med 1931 års ingång hava uppskattats av lantmäteristyrelsen, i vad på lantmäterikontoren ankommer, till 9,800 kronor och av kammarkollegiet för dess arbete till 8,000 kronor eller tillhoppa 17,800 kronor. Såsom förutsatts i förra årets statsverksproposition skulle således ytterligare medel för jordregisterarbetet icke behöva begäras. Emellertid har det visat sig, att jordregisterarbetet i någon eller några domsagor behöver bliva föremål för översyn och komplettering, liksom det ock kan inträffa, att domhavandes medverkan begäres i mera vidsträckt omfattning vid upprättande av särskilda tomtböcker. Härav föranledda kostnader för vikarier torde visserligen i regel kunna bestridas av anslaget till kostnaderna för domsagornas förvaltning, men kostnader för erforderliga sammanträden å orterna, arbeten å lantmäterikontoren m. m. hava under alla förhållanden synts böra gäldas av anslaget för jordregister. På grund härav och då i varje fall återstående utgifter för jordregisterarbetets fulla avslutande svårligen låta sig exakt beräknas, har försiktigheten synts bjuda, att såsom reserv uppföres ett anslag för nästkommande budgetår å 10,000 kronor eller samma belopp, som anvisats för löpande budgetår.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må till avslutande av arbetet å inrättande av *jordregister för landsbygden* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra reservationsanslag å 10,000 kronor.

Fastighetsregister i städer och vissa andra samhällen.
[31.]

34:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att för bestridande av de på statsverket belöpande kostnaderna för första uppläggande av fastighetsregister i städer och vissa andra samhällen för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag å 150,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 66—68 i statsrådsprotokollet.

Till bestridande av de på statsverket belöpande kostnaderna för första uppläggande av fastighetsregister i städer och vissa andra samhällen beviljade 1917 års riksdag ett anslag å 750,000 kronor samt anvisade därav på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag ett belopp av 100,000 kronor. Av 1918—1926 års riksdagar anvisades sedermera för tiden till och med den 30 juni 1927 sammanlagt 650,000 kronor eller återstoden av anslaget, likaledes såsom reservationsanslag. För tiden från och med budgetåret 1927/1928 hava årligen anvisats medel såsom förslagsanslag, för nämnda budgetår med 75,000 kronor och för ett vart av budgetåren 1928/1929—1930/1931 med 120,000 kronor. Rörande de skäl, som föranledde ändringen i anslagets natur, torde få hänvisas till vad därutinnan åberopades i statsverkspropositionen till 1927 års riksdag (se andra huvudtiteln, sid. 71 o. f.).

Statsverkets kostnader för fastighetsregisterarbetet för tiden intill den 1 juli 1930 — för vilken tid enligt vad nyss sagts anvisats tillhoppa 1,065,000 kronor — hava uppgått till sammanlagt, i jämna krontal uttryckt, 1,160,501 kronor, därav för fastighetsregisterkommissionens verksamhet 256,175 kronor, i statsbidrag till 66 städer och 13 köpingar — utöver av statsverket guldna kostnader för blankettryck m. m. — 490,764 kronor, till municipalsamhällen m. m. 166,537 kronor samt för blankettryck m. m. och övriga utgifter 247,025 kronor. För de två senast tilländagångna budgetåren hava anslagen överskridits med omkring 25,600 respektive 88,700 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Såsom av fastighetsregisterkommissionens framställning framgår, väntas arbetet med fastighetsregistret för ett stort antal städer och stadsliknande samhällen vara avslutat under nästkommande budgetår. Detta torde medföra, att anspråk på bidrag för fastighetsregistrets första uppläggande kommer att under nämnda budgetår resas i stor omfattning. Med hänsyn härtill och till de överskridanden, som under de två senast tilländagångna budgetåren ägt rum, anser jag mig böra förorda, att förevarande anslag för budgetåret 1931/1932 höjes i enlighet med fastighetsregisterkommissionens förslag från 120,000 till 150,000 kronor.»

Utskottets uttalande.

Utskottet, som finner sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, vill härvid hava uttalat, att utskottet förväntar, att fastighetsregisterarbetet bedrivs så skyndsamt som möjligt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för bestridande av de på statsverket belöpande kostnaderna för första uppläggande av *fastighetsregister i städer och vissa andra samhällen* för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag å 150,000 kronor.

35:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32) hemställer utskottet, *Alderstillägg.*
[32.]

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till *ålderstillägg* från dess nuvarande belopp, 1,500 kronor, med 500 kronor till 1,000 kronor.

36:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till rese- och traktamentspenningar (punkt 33) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen *Rese- och traktamentspenningar.*
[33.]

anmäla.

37:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att upptaga ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader med oförändrat belopp, 30,091 kronor. *Tryckningskostnader.*

Utskottet hemställer,

att riksdagen må upptaga det ordinarie förslagsanslaget till *tryckningskostnader* med oförändrat belopp, 30,091 kronor; dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

38:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till *dels* tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 34), *dels* provisoriskt dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst (punkt 35), *dels ock* dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (punkt 36) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen *Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen.*
Provisoriskt dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.
Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.
[34—36.]

anmäla.

Övriga ordinarie anslag.

Övriga ordi-
narie anslag.

39:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under andra huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under andra huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1931/1932 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 30 januari 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, Olof Olsson, J. Nilsson i Malmö, C. P. V. Nilsson i Gränebo, N. J. M. Svensson i Kompersmåla, E. J. G. Rosén, E. A. Lundell, C. I. Asplund, C. G. W. Hammarskjöld och D. A. Petrén;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, A. Wiklund i Brattfors, C. R. Jansson i Falun, P. Nilsson i Bonarp, S. Bengtsson i Norup, A. Å:son Törnkvist i Karlskrona, G. Strindlund, E. J. Wigforss, B. F:son Holmgren, O. Andersson i Höör och O. E. F. Järte.

Verkliga utgifter.

II. Andra huvudtiteln. Justitiedepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.			
1	Lönefyllnad åt statsministern	6,000	
2	Statsråden utan departement	72,000	
3	Departementschefen	24,000	
4	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, <i>förslagsanslag</i>	143,900	
5	Extra ledamöter för lagärenden		24,000
6	Departementschefens ombud för tillsyn å tryckta skrifter allmängörande, <i>förslagsanslag</i>	14,000	
7	Handsekreterare åt statsministern		4,000
Säger för departementet		259,900	28,000
B. Lagberedningen och Dalautredningen.			
Lagberedningen:			
1	Lagberedningens verksamhet, <i>reservationsanslag</i>		74,000
2	Dyrtidstillägg motsvarande ersättning till lagberedningens personal, <i>förslagsanslag</i>		8,000
			82,000
Dalautredningen:			
3	Dalautredningens verksamhet, <i>reservationsanslag</i>		19,000
4	Dyrtidstillägg motsvarande ersättning till Dalautredningens personal, <i>förslagsanslag</i>		1,500
			20,500
Säger för lagberedningen och Dalautredningen			102,500
C. Justitiekanslersämbetet.			
1	Justitiekanslersexpeditionen, <i>förslagsanslag</i>	46,400	
D. Domstolarna.			
Högsta domstolen och regeringsrätten:			
1	Högsta domstolen, <i>förslagsanslag</i>	513,500	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
2	Regeringsrätten, <i>förslagsanslag</i>	237,500	
3	Extra expeditionsvakt vid högsta domstolen		2,208
		751,000	2,208
Nedre justitierevisionen:			
4	Nedre justitierevisionen, <i>förslagsanslag</i>	450,000	
5	Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna		56,908
Hovrätterna:			
Svea hovrätt:			
6	Hovrätten, <i>förslagsanslag</i> 843,000		
7	Extra division..... 54,200		
8	Extra ledamot..... 8,580	843,000	62,780
9	Göta hovrätt, <i>förslagsanslag</i>	399,500	
Hovrätten över Skåne och Blekinge:			
10	Hovrätten, <i>förslagsanslag</i>	212,700	
11	Förstärkning av arbetskrafterna		12,300
		1,455,200	75,080
Häradsrätterna:			
12	Justitiestat under Svea hovrätt.....	373,587	
13	Justitiestat under Göta hovrätt.....	267,313	
14	Justitiestat under hovrätten över Skåne och Blekinge	108,913	
15	Partiell löneförbättring för häradshövdingarna		125,400
16	Vissa bidrag till kostnaderna för domsagornas för- valtning, <i>förslagsanslag</i>		550,000
17	Reseersättning till nämndemän, <i>förslagsanslag</i>		* 255,000
		749,813	930,400
18	Vattendomstolarna, <i>förslagsanslag</i>		235,000
Krigsrätterna:			
19	Civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna		108,000
20	Å äldre stat kvarstående auditor.....	1,000	
21	Civil personal vid särskilda krigsrätter m. m., <i>för- slagsanslag</i>	10,000	
		14,000	108,000
Säger för domstolarna		3,420,013	1,407,596
E. Rättegångsväsendet i allmänhet.			
1	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslagsanslag</i>	500,000	
2	Kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel, <i>förslagsanslag</i>	400,000	
3	Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter, <i>förslags- anslag</i>		50,000

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Övervakning av villkorligt dömda, <i>förslagsanslag</i>	50,000	
5	Medikolegala besiktningar, <i>förslagsanslag</i>	35,000	
6	Ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar, <i>förslagsanslag</i>	18,000	
Säger för rättegångsväsendet i allmänhet		1,003,000	50,000
F. Fångvården m. m.			
1	Fångvården, <i>förslagsanslag</i>	3,925,000	
2	Extra byrådirektör å fångvårdsstyrelsens arbetskontor		10,500
3	Vissa nybyggnadsarbeten vid centralfängelset å Långholmen, <i>reservationsanslag</i>		170,000
4	Vissa omändringsarbeten vid den hittillsvarande sjuksjukavdelningen vid centralfängelset å Långholmen, <i>reservationsanslag</i>		28,000
5	Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd, <i>reservationsanslag</i>		23,000
6	Svenska skyddsförbundet		80,000
Säger för fångvården m. m.		3,925,000	311,500
G. Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.			
Minderåriga manliga förbrytare:			
1	Statens uppfostringsanstalt å Bona, <i>förslagsanslag</i>	310,300	
Minderåriga kvinnliga förbrytare:			
2	Hyra m. m. för uppfostringsanstalt		51,900
3	Bespisning och beklädning m. m. åt elever vid uppfostringsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		47,800
Säger för uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare		310,300	99,700
H. Svensk författningssamling m. m.			
1	Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>	90,000	
2	Utgivande av »Nytt juridiskt arkiv»		8,000
3	Regeringsrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>		20,000
Säger för Svensk författningssamling m. m.		90,000	28,000
I. Diverse.			
1	Särskild polisbyrå för övervakande av utlänningar i riket		70,000
2	Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande, <i>förslagsanslag</i>		65,000
3	Jordregister för landsbygden, <i>reservationsanslag</i>		10,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Fastighetsregister i städer och vissa andra samhällen, <i>förslagsanslag</i>		150,
5	Internationella byrån i Bern för skydd av litterära och artistiska arbeten, <i>förslagsanslag</i>	3,000	
6	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	1,000	
7	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	*75,000	
8	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>	260,000	
9	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	30,091	
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reser- vationsanslag</i>	170,000	
11	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
12	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>		* 1,7
13	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		* 65,000
14	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>för- slagsanslag</i>		*1,160,000
	Säger för diverse	569,091	1,521,700
	Summa	9,623,704	3,548,996

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.